

Nemci kritizirajo Stressmanna. - Nesreča slov. družine.

NEMCI NE ODJENJAJO S ZAHTEVO ZA IZPRAZNITEV PORENJA IN PORURJA. — ZAHTEVAJO REVIZIJO POGODB Z LIGO NARODOV. — ZAHTEVE PRIHAJAJO NA DAN, DA NAJ NEMCIJA IZSTOPI IZ LIGE NARODOV.

Berlin, Nemčija. — V krogih nemških nacionalistov vlada veliko razburjenje radi političnega govora francoskega zunanjega ministra. Vse berlinske časopise živahno komentira njegov govor in več listov piše, da je Briandov ton na las podoben tonu Poincaréja, s katerim je nastopil ob času zasedbe ozemlja ob Reni.

Nemški nacionalisti iz teh momentov razburjenja kujejo kapital za svojo stranko. Nacionalistični voditelji obsojajo Dr. Stressmannovo tajno zunanjo politiko. Pravijo, da jih je predal Franciji, šel v Pariz, podpisal protivojni pakt, ne da bi bil prej dobil zadostne garancije od strani Francije, za takojšno izpraznitev zasedenega ozemlja ob Reni. Narod pa, ki grdo in nestrno gleda francosko vojsko na nemških tleh, že simpatizira z nacionalisti. Dr. Stressmann na vsa ta očitanja molči. Nacionalistični poslanci pa zahtevajo revizijo vseh pogodb, ki jih je Dr. Stressmann sklepal bodisi direktno s posameznimi zavezniki ali pa potom lige narodov. V Reichstagu, groze, da bodo zahtevali, da vlada takoj odpokliče nemške delegate iz Ženeve in da Nemčija izstopi iz lige narodov.

Kar smo včeraj mimogrede omenili, da znajo Nemci zapustiti ligo narodov, ako jim Francija ne ugodni na zahtevo za evakuacijo Porenja, je že tukaj. Nemci so pač prišli v ugodnem trenutku Francijo za njeno Ahilovo peto in ne bodo radi izpustili.

ZA UDRUŽENJE VSEH KRISTJANOV.

Sv. Oče je izdal posebno encikliko, v kateri vabi vzhodne narode nazaj h Rimu. — Uspeli na vidiku.

Rim, Italija. — Izšla je enciklika Sv. Očeta Pija XI. z naslovom "Rerum Orientalium". V tej encikliki apelira Sv. Oče na vse katoličane naj delujejo in molijo za spravo vzhodnih kristjanov z Rimom.

Vzhodni kristjani so prav sedaj na razpotju. V Rusiji so zgubili veliko vsled preobrata in nimajo sedaj nobene organizirane enote. Isto je z Grki, Armeji in Arabi. Nad slednjimi je izgubil ves svoj vpliv Islamizem, ker nova oficijelna Turčija je postala indiferentna do cerkve. Zdaj je treba posrednikov in apostolov, da bi te narode privedli nazaj v Rim, v edino pravo Kristusovo cerkev.

NOBENIH NEREDNOSTI NA ŠPANSKEM.

Madrid, Španija. — Na vesti, da se nahaja Španija na robu revolucije, odgovarja Associated Press-u, general Primo de Rivera, da so neresnične, in v deželi vlada mir. — Poročeno je namreč, da so prišli na sled veliki zaroti naperjeni proti vladi.

JOHN MORGAL IN NJEGOVA DRUŽINA UBITA.

Zadel je vlak v avtomobil, ko so vozili preko železniške proge. — Ubita sta oče, mati in pet otrok.

Rice, Minn. — John Morgal in njegova družina iz znane slovenske naselbine Rice, Minn. so bili na mestu ubiti v sredo večer, ko je zadel Northern Pacific osebni vlak števil. 11. v njihov avtomobil na železniškem križišču blizu tega mesta. Vsa družina je bila v avtomobilu, oče John Morgal, star 29 let, njegova žena stara 24. let, sinček Louis, star pet let, in 4 hčerke v starosti od 5. mesecev do 4. let.

Trupla so bila vsa raztrgana in avtomobil ves razbit. Vrglo jih je v stran od proge kakih 300 čevljev.

Nesreča je pretresla vso naselbino.

POLITIČNI PREGLED.

Razni protestantovski voditelji delajo na vso moč proti Smithu. — Hoover in Coolidge se posvetujeta. — Kampanjske ture.

New York, N. Y. — Na jugu, kjer so najtrdnjše demokratske trdnjave zadnje dni poka in vre proti Smithu. Zagrizeni fanatiki iz protestantovskih vrst poskušajo vse, da bi uničili visoki ugled demokratskega kandidata guv. Smitha. Te fanatike boli to, ker je Smith po veroizpovedi katoličan. Tega se bojijo protestantovski fanatiki bolj kot vrage križa. Številni protestantovski pastirji, ki so bili vse svoje življenje demokratje in volili demokratski tikit, izjavljajo, da bodo letos glasovali za republikance. V prvi vrsti se bojijo Smitha kot katoličana in v drugi modifikacije Volsteadovega zakona.

Ta teden je dospel v Washington predsednik Coolidge z oddiha, ki ga je, užival v Wisconsinu. Kmalu po njegovem prihodu ga je posetil republikanski kandidat Hoover, s katerim sta konferirala glede kampanje. Poročila trdijo, da pojde v kampanjo za Hooverja tudi predsednik Coolidge, kateri na te trditve molči.

Newyorški guverner Smith je na potu na zapad. Skozi Chicago bo šel v soboto ponoči ali pa v nedeljo dopoldne proti Omaha, Nebr. kjer bo imel 18. sept. svoj prvi kampanjski govor. Ta njegov govor pravijo, da bo en najvažnejših njegovih kampanjskih govorov, v katerem bo še bolj jasno obdelal načrte njegovega programa. Zlasti bo vzel v upoštevanje farmersko vprašanje.

Chicago, Ill. — Bomba je eksplodirala v stranski ulici v trinaestoprem poslopjem na 1701 Albion ave., ki je napravila le malenkostno škodo,

OBNOVA DIPLOMATSKIH ZVEZ MED RUSIJO IN Z. D. NA VIDIKU?

Washington, D. C. — Senator Borah, iz Idaho, ki je načelnik odbora za zunanje zadeve je namignil časnikarskim poročevalcem, da ako sovjetska Rusija ratificira Kelloggov protivojni pakt, tedaj so vrata odprta za obnovitev diplomatskih odnosov med Rusijo in Združenimi državami. Slednje so potem moralno primorane, da pripoznajo sovjetsko Rusijo.

WILBUR ZAHTEVA VEČJO MORNARICO.

"Pakt gor, pakt dol, Združene države potrebujejo večjo mornarico", to je zahteva mornariškega tajnika Wilbura.

Washington, D. C. — V kabinetu se nič kaj prijazno ne gledajo. Državni tajnik Kellogg, ki je prinesel domov iz Pariza podpisan njegov protivojni pakt je mnenja, da naj Združene države ustavijo graditev nadaljnjih bojnih ladij. Temu pa mornariški tajnik Wilbur odločno ugovarja in trdi, da Združene države neobhodno potrebujejo določeno število desetstotonskih križarjev in določeno število drugih bojnih ladij, da dosežejo enako kvoto, kakoršna je dovoljena na podlagi washingtonskega mornariškega pakta Angliji.

Afero bo rešil celokupen kabinet, ki ga bo sklical predsednik Coolidge te dni na tozadevno posvetovanje.

UGRABLJEN DEČEK.

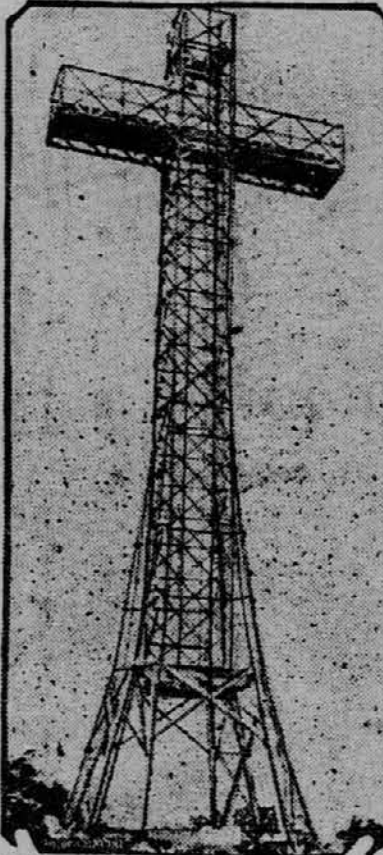
Terorizem zloglasne italijanske Mafije na delu v Chicagu. — Ugrabili so 10 letnega dečka in zahtevajo \$60.000 odkupnine.

Chicago, Ill. — Te dni je bil ugrabljen (kidnaped) 10 letni sinček William Ranieri, na 9401 Altgeld street, družini Mr. in Mrs. Frank A. Ranieri, kontraktor za kanalizacije. Sinoči so dobili starišji tajno obvestilo, da imajo poslani na gotovi prostor svoto \$60.000. V gotovini, če hočejo, da se dečku nič žalega ne zgodi in istega izpusti. Stariši nimajo toliko denarja in tudi ne vedo kje bi ga dobili, da bi rešili svojega sinčka. Mrs. Rose Gondeck, ki je soseda Ranierijeve družine je pripovedovala policiji, da je videla na dan ugrabljenja, ko je deček živahno prišel po loti na alley v ozadju. Za njim je privozil velik avtomobil in iz njega je stopil neki neznan mož, ki zgrabi fanta in ga vrže v avto. Nato je avto naglo odpeljal naprej.

Poročila pravijo, da je delovanje zloglasne italijanske Mafije zopet oživilo. Oblasti so o tem obveščene in že na delu.

Opozarjajte svoje prijatelje in znance na zanimive novice v "Amerikanskem Slovenku!"

SVETILNIK V PODOBI KRIŽA.

Slika nam predstavlja veliki križ, ki služi mornarjem v St. Lawrence reki kot vodilna zvezda. Stoji na vrhu Mount Royal, s katerega je razgled po mestu Montreal. Luči na svetilniku se ponoči vidijo več milij naokoli.

KRIŽEM SVETA.

Oakland, Cal. — Dva moška in eno dekle so bili ubiti, ko je letalo, s katerim so krožili nad tukajšnjim mestom, padlo na neko poslopje. Pilot je bil L. Berry, star 30 let, ki je imel le malo izkušnje v letalstvu.

Rouses Point, N. Y. — Flo Ziegfeld, newyorški gledališki ravnatelj je imel smolo, ko so carinski uradniki pri njem našli 100 steklenic likerja, zakar je moral plačati \$61 globe. Kaj za globo, a pijačo so mu vzeli, to je najhujša kazen.

New York, N. Y. — Trije jetniki v oddelku za bolne v Fordham bolnišnici so pobegnili na svobodo. Paznik Jeremiah G. Brosman je hotel beg preprečiti, kar pa je plačal s smrtjo, eden izmed jetnikov ga je ustrelil.

Chicago, Ill. — Štirje mladeniči so na ulici pred hišo 4412 So. Kilpatrick ave. poskušali svoje glasove in peli, kar pa ni bilo po volji Josephu Czaharu, ki je naročil ženi, naj kršilce miru napadi, kar pa se ji ni posrečilo. Nato pride Czahara na ulico s puško in ustreli v skupino mladeničev, mrtev se zgrudi na tla 17 letni Joseph Kosowski.

Pariz, Francija. — Ganna Walska, soproga Harolda F. McCormicka je odpotovala proti Zed. državam. Nekaj časa bo bivala v Chicagu, nakar se bo pridružila soprogu, ki biva v Kaliforniji.

Beardstown, Ill. — 11-letni Vernon Cox, ki je ubil svojega tovariša Elmerja Cassa, pride drugi mesec pred veliko poroto. Dotedaj je hotel hoditi v šolo, a stariši drugih otrok so se obrnili na šolske oblasti in preprečile, da bi prišel v šoli v dotiko z njegovimi otroki.

POLJEDELSKI TAJNIK NAUDUŠUJE AMERIKANSKE FARMARJE.

Chicago, Ill. — W. M. Jardine, ameriški poljedelski tajnik, ki se je vračal skozi Chicago iz Alaske v Washington, kjer se je mudil po gotovih poslih je izjavil, da naj farmerji svoje žito drže, ker da vsak čas bodo žitu nastavljenе višje cene. Ako bo to res, se bo s tem tudi življenje podražilo. Vsekakor bo to težko vprašanje za one, katerim kapitalisti znižujejo mezde.

BREZPOSELNOST V EVROPI.

Mnoge države trpijo vsled brezposelnosti. — Industrialisti v Evropi amerikanizirajo proizvodnjo.

Dunaj, Avstrija. — Vsa Evropa čuti brezposelnost. Pred nekaj tedni je angleški tisk prinašal vesti, da je na Angleškem blizu milijona delavcev brez dela. V vsej Evropi pa bo, približno računano okrog 5 milijonov ljudi brez dela. Sociologi so na delu in študirajo razmere, radi katerih se širi brezposelnost. Vzroki so, pravijo, da evropski industrialci amerikanizirajo proizvodnjo. To je, uvajajo pri vsakem delu, ki mogoče strojno proizvodnjo, s katerim se produkcija hitro viša in posledice so, da potrebujejo toliko manj delovnih moči.

Evropa torej drvi za Ameriko in za njo tudi v neizogibno industrijsko krizo. Vedeti je treba, da je evropski delavec veliko bolj slabo plačan, kakor ameriški. Za to se brezposelnost še toliko občutneje pozna.

ŽENA, KI SE JE IZDAJALA ZA MOŽA.

San Francisco, Calif. — Frances Korn si je pred 32 leti zaželela postati mož — seveda po zunanosti. Pred petnajstimi leti je poročila neko žensko, kakor se je takrat reklo, radi tovaršije. Živeli sta srečno in vzeli nekega dečka za svojega. Pred petimi leti je pa umrla "žena" in zapustila potrtga "soproga", ki se je potem dalje preživljal s posiljenjem. Te dni pa, nakakšen način poročilo ne pove, so prišle oblasti na to, da je "mož" — žena.

GENERAL PERSHING ODLIKOVAN.

Washington, D. C. — V petek je bil general J. Pershing, ki je povedel ameriške vojske v Evropo, kjer so se vdeležili bojnega plesa v svetovni vojni, odlikovan s štirimi inozemskimi kolajnamami, kot darilo k njegovemu 68. rojstnem dnevu.

"TANKER" EKSPLODIRAL, 5 MRTVIH.

Wilmington, N. C. — Pet mož je prišlo ob življenje in 14 je težko ranjenih, posledica eksplozije oljnega parnika, katerega je v southportskem pristanišču razneslo. Med težko ranjenimi je tudi kapitan. O vzroku nesreče poročilo ne pove.

Iz neodrešene domovine.

NOVA FAŠISTIČNA AKCIJA ZA UDUŠITEV SLOVANSKIH LISTOV V ITALIJI. — TRŽAŠKI FAŠISTI ZA USTAVITEV "EDINOSTI". — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Fašisti proti slov. listom.

Trst, 25. avg. — Vodja kraških fašističnih organizacij poročnik Grazioli je sklical na seštevke v Sežano več bivših županov, trgovcev in krčmarjev iz sežanskega okraja, da bi razpravljali o suši, o brezposelnosti, pomanjkanju vode in o drugih gospodarskih vprašanjih, ki zadevajo tamošnje kraje.

Razprave so se res vršile in so navzoči odobrili spomenico, ki je bila izročena tajniku tržaške fašistične zveze inž. Coboliju. Poročnik Grazioli pa je navzočim predložil še neko resolucijo, ki izraža udanost kraškega prebivalstva fašističnemu režimu in duceju, obsoja odločno umor miličnika Cerkevnikarja ... tisk v Jul. krajini, češ, da ni dovolj ožigosal tega umora. Resolucija pravi nadalje, da slov. tisk ne tolmači več čustev mirnega in delovnega kraškega prebivalstva. Podpisali so resolucijo vsi, ki so bili navzoči na sestanku. "Piccolo" in "Popolo" objavljata tudi vsa njihova imena.

Resolucijo, ki je v zvezi z znano gonjo tržaškega fašističnega glasila za ustavitve "Edinosti" in sploh vseh slovanskih listov v Italiji, je razširila AGENZIA STEFANI in jo objavljajo vsi italijanski listi.

Orožniki težko ranili slovenskega delavca.

Po gostlinah stikajo orožniki in se približujejo fantom in možem, da bi ujeli ali vzročili kako besedo, za katero takoj primejo dotičnika, ga uklenejo in odvedejo v zapor. Čestokrat si naravnost izmislijo, da je kdo izpregovoril nekaj subverzivnega, samo da aretirajo enega ali drugega, kakor jih puščajo službena povelja. Po brezpomembnem razgovoru so orožniki prišli delavca Antona Kravanjo v Bovcu. Ta se ni mogel načuditi aretaciji in se je uprl. Orožniki so dobili pomoč in Kravanjo so pritirali v svoje prostore, kjer so ga neusmiljeno pretepli in težko ranili. Zlomljenih ima več reber in zdravnik je napovedal dolgo zdravljenje; nevarnost je pa tudi, da podleže ranam. Ako ozdravi Kravanja, bo postavljen kot državni sovražnik človek pred laške sodnike in obsojen na večletno ječo.

Suša in toča v Vipavski dolini.

Pričakovali so dobrotnega dežja, prišla pa je nevihta s točo, ki je zadela zlasti Duplje, Vrhpolje, Budanje, Šjak, Erzelj, Manče in Goče. Kar ni pobrala suša, je sedaj uničila toča. Suša je napravila tako škodo, kakršne ni bilo že sto let. Krompirja je komaj za seme, kuruza je uničena, suši se tudi trta in grozdje. Ljudje gledajo s strahom v bodočnost. Razširila se je vest, da mislijo oblasti letos ukiniti nekatere davščine, da bi se tako nesrečnim Vipavcem pomagalo, toda po grenkih izkušnjah zadnjih let ne more tega nihče prav verjeti. Pola bo sekira po gozdovih in na Južno Ameriko mislijo v vseh vipavskih vaseh.

Orožniške in državne ustanove je baje zalil

29letni Ivan Ivančič iz Smasti, ko so orožniki zahtevali, da mora on s tovaršiji zapustiti goštilno. Orožniki vedno stikajo po gostlinah in iščejo priliko, da razžalijo in zdražijo domačine, nakar slede vedno aretacije in obsedbe.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

menila, da se smejo vendar v privatnem stanovanju zabavati po svoje, jo je napadel milicar in udaril s tako silo po glavi, da je mladenka padla na tla in se onesvestila.

Roparski napad pri Postojni.

Fran Kranjec, davčni iztirjevalec iz Postojne, je bil 16. avgusta zvečer napaden na poti v Hrubevce. Počili so strelji iz samokresov. En strel je zadel Kranjca v grlo. Padel je na tla in dva roparja sta skočila nanj in mu vzela 18.000 lir, ki jih je imel s seboj. Potem sta izginila. Kranjca so prepeljali v postojnsko bolnico.

Z Goriškega.

V Dobravljah na Vipavskem so pokopali 84letnega gospodarja Antona Valiča. V Gorici je umrl znani zdravnik dr. Oskar Morpurgo, ki je bil mnogo let primarij mestne bolnice. Na pobočju Svete gore so našli težko ranjenega nekega neznanega človeka. V goriški bolnici je umrl. Pri njem so našli izkaznico tržaškega Moto-kluba. Kdo je, se še ne ve. Nesrečnik je imel glavo prestrlejeno. V bližini Tabora pri Dornbergu se je smrtno ponesrečil vlakovodja Galgioni. Ko je vozil vlak čez most, se je vlakovodja nagnil malo ven pa zadel z glavo ob železno ograjo pri mostu. Vrglo ga je s stroja na tla. Ponesrečenec je bil takoj mrtev. Po 13 letih se je vrnil domov v Dol pri Čepovanu Anton Bratuž, ki so ga bili Rusi ujeli na gališki fronti. Pri nekem kmetu je služil 8 let. Hotel ga je posinoviti, toda Bratuž je vedno mislil na svoje čepovanske kraje in se je vrnil.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto 3.00	For one year 3.00
Za pol leta 1.50	For half a year 1.50

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številko v tednu je čas do četrta popoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Miloščina in pravičnost.

Pri razmisletju o socialnih vprašanjih se zaide pogosto v ekstreme, podomače rečeno, predaleč. O stvari se ne razmišlja stvarno, kakor narava in bistvo stvari zahteva, temveč mnogokrat pod napačnim vidikom strankarstva. Na kaki zadevi je nekaj krivega, to naj se odstrani, a strankarski nameni zahtevajo, da se spravi na stvar samo, ker strankarnik tako bolj prija in stranka pri tem bolj in lažje uspeva.

Tako je v zadevi, ki spada pod pojmo miloščine. Beseda se mora vzeti v širšem pomenu. Navadno govorimo o miloščini, ako kdo kakemu revežu pomaga na ta ali drugi način. Miloščina pa obsega več. Ni treba naštevati ali navedati posameznih slučajev. Miloščina obsega vse, kadar je kdo v potrebi, si sam ne more pomagati, in se mora okleniti in zanesti na tujo pomoč.

Miloščina ima nekaj pikrega na sebi. Najdejo se ljudje, ki raje trpijo, kakor bi se zatekli pod okrilje miloščine. Z miloščino je večina zvezana neka prošnja, a vsaki prošnji je nekaj ponižanja, in daš je to morda opravičeno in v redu, je najmanj precej težavno. "Prosim me je sram," stoji v evangeliju zapisano.

Kdor je toraj za odpravo miloščine, ima naproti krogom, ki morda prej ali slej na kako miloščino reflektirajo, ker morajo radi razmer, zelo lahko in tudi hvalježno stališče. Vse mu bo ploskalo, vse njegove nasvete hvalilo, junak bo in odrešenik, prijatelj zatiranih, človekoljub, slave vespovsod.

Vprašanje je le, če gre res za bistvo miloščine, in ne morda za prikrito demagogijo, ki se ne zmenja za bistvo, pač pa za priznanje in odobravanje, kar se bo brezdomno dogajalo pri razmisletju iz strankarskega stališča.

Ne sme se zaiti v kak ekstrem, predaleč. Glede miloščine v širšem in najširšem pomenu besede je treba imeti pred očmi, da bo težko kdaj prišlo v človeški družbi do popolne odprave vsake miloščine, toraj do tega, da bi sploh nihče kake pomoči od svojega bližnjega ne potreboval, in bi bilo od strani reformirane družbe poskrbljeno do zadovoljne mere za vse potrebe in vsako potrebo. To je kratkomočno utopija. Zopet stoji zapisano: "Reveže bote vedno imeli med seboj."

S tem pa nikakor ni rečeno, da naj bi človeška družba ne delala magari za popolno odpravo vsake miloščine. Napor naj si vzame najvišji cilj, ni nič na tem, ako ga ne doseže. Naj se dela za popolno odpravo miloščine, daš je v bistvu in naravi zadeve, da ne bo nikdar do popolne odprave prišlo.

Potreba neke medsebojne pomoči bo vedno ostala pri vsaki formi človeške družbe. Najmanj bi odpravil to potrebo socializem ali komunistični, kake omejitve pa ne zanikam, ako gre za stvar, ne pa samole za kak krik strankarstva.

Ako vzamemo miloščino v najširšem pomenu, ne smemo izgubiti izpred oči, da nastopi miloščina pogosto, ker se je zapustila pot pravičnosti.

Pomoči je kdo potreben, ko je v pomanjkanju, nima jesti, nima stanovalja, ne zmore za potrebno obleko, nima dela, ni zaslužka, je delo nemogoče radi boleznih. Pri tem je treba gledati na vso družino in na obseg družine.

Ako se mora kdo zateči k miloščini, ker ne more shajati, dostojno živeti s svojo družino, ne dobi dela, je njegov zaslužek premajhen za vse potrebe družine, potem nekaj v taki družbi ni v redu. Miloščina, če sploh nastopi, stoji na mestu pravičnosti, in taka miloščina ni na mestu; taka miloščina se mora pobijati, ne morda radi narave miloščine, temveč radi

pomanjkanja pravičnosti, ki miloščino zakrivi.

Kdor poudarja potrebo miloščine, medsebojne pomoči pri potrebi, mora predvsem poudariti in zahtevati po pravičnih in moraliziranih sredstvih tudi pravičnost.

Ni dvoma, da lezemo bolj in bolj v — revščino tudi v naši bogati Ameriki. Mezda nikakor ni vse, kar zahteva pravičnost. Govori se o visokih mezdah, a povprečno mezde ne odgovarjajo vsem zahtevam. Mezda se mora uravnati tako, da zadošča, ko nastopi bolezen, pohabljenost, izprtija, brezdelnost, draginja. In če se temu ne more priti v okoliš potom mezde, se mora po zahtevi pravičnosti poskrbeti za vse te slučaje. Ako se ne poskrbi, temveč se kopiči dobiček le v nekaterih rokah, je posledica revščina, pomanjkanje, in v tem slučaju miloščina ni na mestu, daš je potrebna, ker bi se bilo miloščini lahko izognilo potom pravičnosti.

Miloščina bo ostala in ostalo načelo medsebojne pomoči, a predvsem se mora povsod uveljaviti načelo pravičnosti, in vsaj velik del miloščine bo izginil, izginila v prvi vrsti poniževalna miloščina.

RAZNE SLOVENSKE PRIREDITVE V CLEVELANDU.

Cleveland, O.

Nedelja in ponedeljek, 2. in 3. septembra, sta bila dneva za vso zgodovino naše naselbine najbolj zanimiva kar se tiče tukajšnjega slovensko - ameriškega življa. Imeli smo namreč velike in zanimive prireditve, kakor še nikdar poprej. Eden izmed nastopov, ki so javnosti naravnost presenetili, je bil nastop Orla, oziroma slovenske mladine pod vodstvom Rev. M. Jagra, nad vse vnetega in zavzetega delovatelja med tu rojenimi fanti in dekletih. Že več časa se je delalo in pripravljalo za orlovsko javno prireditev, slednjič je pa sledil rezultat v takem obsegu in uspehu, da je naravnost očaral vso javnost in gledalce do dna srca ob nastopu javne telovadbe in drugih vaj, ki so jih izvajali v krogih in oblekah, ki so bile največ importirane iz stare domovine nalašč v ta namen.

To se je vršilo v nedeljo, 2. septembra, na zato izbrani Pintarjevi farmi vprico velkanske množice našega občinstva. To je bil dan, katerega ne bo pozabila ne mladina in ne starši. Navdušenje, ki je trajalo ta dan med mladino in starši, bo rodilo še nadaljnje take uspehe, kajti starši so spoznali, da je Orel najkoristnejša ideja in voditeljica mladine za dobrobit duše in telesa in na podlagi tega bodo starši vselej podpirali Orla in vzpodbujali mladino, da se bo teh idej oklepala.

Bog daj, da bi ta velika ideja Orla odslej živela in napredovala. Ako je mogoče vzdržati in voditi v stari domovini, kjer je siromskačina velika, tako organizacijo, koliko lažje je šetukaj v Ameriki! Bog živi Rev. M. Jagra, ki se tako trudi! Bog živi in ohrani idejo, ki je nad vse ideje hvaljevredna! Naj živi Orel za korist vere in naroda!

Prvo nedeljo v septembru so imeli tudi naši vrli sosedi Collinwoodčani svoj veliki dan in praznik. Ta dan je bila na slovesen način blagoslovljena nova farna šola ob ogromni ude-

ležbi faranov in njih prijateljev. Zaeno se je vršila otvoritev cerkvenega bazarja, ki je trajal cel teden v korist nove šole.

V tem času smo imeli tudi več obiskovalcev iz drugih mest. Tako se je pripeljal semkaj iz Jolietu Mr. Mike Papeš, znani grocerijski veletrgovec s svojo gospo soprogo in prijateljem Mr. Fiom. Vdeležili so se cerkvene slavnosti v Collinwoodu in tudi naše tekmovalne žogometne igre. Žal, da tem dragim gostom iz Jolietu nisem mogel delati družbe, ker sem bil preveč zaposlen z žogarijo. Tako smo se en večer sešli v prijazni hiši družine Menart z izletniki iz Milwaukee, Wis., in sicer s cenjeno družino George in Joseph Ritonija. Primahali so jo z avtomobilom semkaj preko Pennsilvanije. George Ritonija je imel s seboj svojo gospo soprogo Margaretu, ki je predsednica društva št. 173 KSKJ njegov brat Joe je pa imel s seboj sina in hčer. Le škoda, da so drugi dan že odhajali.

A. G.

RAZNO IZ PUEBLE.

Pueblo, Colo.

Sprejmite te-le vrstice v predale A. S., da nekoliko poročam o razmerah v naši naselbini. V nedeljo, 9. septembra, smo se prav dobro imeli. Sem v Pueblo sta prihitala Mr. in Mrs. Jenich; s seboj sta pridelala svojega sinčka h krstu. Za botra sta bila Mr. in Mrs. Pugel, malčka so krstili na ime John. Po krstu smo pa imeli pri Mr. in Mrs. Kogovšek prav fajn zabavo, ki je trajala v nedeljo in ponedeljek. Prav izvrstno nam je igral John Kestelic; vse je bilo v "luft", le noge so bile pri tleh. Vidva pa, ki sta prinesla sem h krstu, dal Bog, da bi vsako leto to ponovila — po enega ali dva. Z omenjenima je prišlo še par družin, vsi domači in zelo prijazni ter zabavni ljudje. Nepopolno dobre volje smo bili.

Ker so bili vsi zadovoljni z jedačo, moram še to povedati, da sem bila kuharica jaz, pisateljica teh vrstic. Veseli me, da

ste bili zadovoljni, a jaz pa se vam vsem zahvaljujem, za kar ste mi v roke stisnili. Zdravstvijte in na zopetno svidenje!

V Pueblu in okolici smo zdaj ženske zelo zaposlene, ker je tukaj čas, ki se spravlja za zimsko. Kako je pripravno, če je vse pri rokah, da se družini lahko postreže, ko je treba. To je dolžnost skrbne gospodinje. Pozdrav vsem rojakom širom Amerike in onstran luže!

J. Meglen.
TO IN ONO IZ CHICAGE.

Chicago, Ill.

Vročina je ponehala in spet lažje dihamo v naši zakajeni Chicagi. Doba izletov in piknikov se bliža za to leto h koncu, in razna društva že kujejo načrte, kako bodo prebili zimске večere, da jim ne bo dolgčas in da društvene blagajne še bolj narastejo. Vršile se bodo zopet veselice po dvorinah, katerih se zabavežljivo občinstvo rado udeležuje.

V ponedeljek, 10. sept., nas je zapustil č. g. Father Aleksander Urankar in odpotoval v New York, kjer je prevzel pri tamošnji fari mesto župnika. Preveč bi bilo na tem mestu omenjati, kako priljubljen nam je bil. Znano je to vsakemu, kdor le malo pozna gibanje pri fari sv. Stefana. Ko je gospod jemal slovo v cerkvi, je malokatero oko ostalo suho — tudi gospod, ki se je poslavljati, je jokal. Zvečer, pred odhodom, so pa imeli poslovilni sestanek nekateri prijatelji gospoda Aleksandra pri znanemu rojaku in dobremu faranu Maksu Omerzlu na 21st Pl. Od tam pa je gospoda spremilo na kolodvor več prijateljev v avtomobilih, na kolodvoru pa ga je čakala velika skupina faranov in se tam še enkrat od njega poslovila. Gospodu želimo v novi službi pastirovanja obilo sreče in veselja.

Te dni se je zopet oglašil mrtvaški zvonček in naselbini naznanjal, da se je preselila ena duša v večnost. To pot si je neizprosna smrt izbrala Johna Kochevarja z Leavitt ceste. Umril je vsled zastupljenja. Pogreb se je vršil v četrtek.

Težka nesreča je zadela v tovarni našo rojakinjo Mary Hozjan. Stroj ji je pokončal štiri prste na levi roki. Leži v bolnišnici na 24. in Dearborn cesti. Nesreča pač nikoli ne počiva. Druga nesreča se je pripetila na Lincolnu in 22. cesti, katere žrtev je postal naš rojak John Hermans, ko se je vračal od seje društva Najsv. Imena. Zadet je bil od Yellow cab in zadobil težke poškodbe. Zdravi se na domu, 1826 W. 22nd St. Bolna leži tudi doma na 116 North Grand Ave., Mrs. Katarina Horvat. Rojak Mike Lonar, ki je zadobil poškodbe pri delu, kakor je že bilo poročano, se je kljub velikim bolečinam, ki jih še trpi, vrnil iz bolnišnice sv. Antona domov, kjer se zdravi še naprej. Bolan leži doma na 1923 W. 21st Pl. Mike Kavčič, kateremu pa se že zdravje vrača. Težki opera-

ciji se je te dni podvrgla v bolnišnici sv. Antona rojakinja Antonija Kavčič z 2030 West 23rd St. Operacijo je srečno prestala, vendar se ji zdravje le počasi vrača. Na bolniški postelji se nahaja tudi Fannie Mikuš, 2629 N. Drake Ave. Vsem bolnikom prav iskreno želimo, da bi jim ljubi Bog povrnil zdravje, ki je največje bogastvo na svetu.

Drugičsekajveč.

ŠIROM JUGOSLAVIJE.

Drava izročila svoje žrtve.

Pri Vurberku je Drava vrgla na kopno truplo mladega krojaškega pomočnika Franca Vode, ki je na praznik Velike Gospojnice utonil pri kopanju v Mariboru. Vurberk je rojstna vas nesrečnega mladeniča. V četrtek, 23. avg. so pa našli v Spodnjih Štumovcih (občina Sv. Marko pri Ptujcu) na desnem bregu Drave truplo neznanega utopljenke, ki mora biti stara od 24 do 30 let. Na truplu je bilo opaziti več poškodb, prizadetih pred smrtno, ali pa tudi pri skoku v Dravo. Utopljenka bi utegnila biti 25letna Angela Jarčeva, ki je v Selnici skočila v Dravo.

Posledice nettunskih konvencij

Spriču ugodnosti, ki jih Italijanom nudijo nettunske konvencije, se zadarski fašisti pripravljajo, da prično z nakupovanjem zemljišč na jugoslov. teritoriju v severni Dalmaciji, v prvi vrsti v okolici Zadra. Po zadarskih vesteh se Italijani pripravljajo, da po možnosti izkoristijo ugodnosti za ustanavljanje trgovin na ozemlju SHS.

Desetletna deklica v objemu plamenov.

Te dni se je pripetila v Beški grozna nesreča, katere žrtev je postala desetletna hčerka mlinarja Kniešla. Deklica se je igrala v domači kuhinji in je prišla preblizu ognjišča. V hipu se ji je vnela obleka, otrok pa, mesto, da bi se povahjal po tleh, je stekel v sosednjo hišo ter so se na zraku plameni le še povečali. Sosedom se je sicer posrečilo pogasiti ogenj z odejami, toda nesrečna deklica je dobila tako hude opekline, da je kmalu na to umrla.

Skrivnostni umor v Belgradu.

V nedeljo 19. avg. v zgodnjih jutranjih urah so se začeli v Belgradu v bližini "Narodne kuhinje" na Smederevskem trgu klici: "Lopovi! Morilci!" Dva mladeniča sta odvedla orožnike v kuhinjo, kjer je na žimnici ležal z razkano glavo mladenič Nufrija Siljanovič. Mladenič sta povedala, da je ponoči vdrl v kuhinjo neznan možki in ubil Nufrijo. Toda orožniki tega niso verjeli ter so oba mladeniča aretirali, z njima pa tudi Uroša Siljanoviča in Sofronija Gjorgjeviča, brata in strica ubitega. Kdo je Nufrijo ubil, dosedaj še niso mogli ugotoviti.

Nekaj o napredku. — Ob cesti Wells v Chicagi in reki Chicagi je stala pred manj kakor sto leti lesena kabina, kjer je bil napis v angleščini: "General Store". Tu se je dobilo raznovrstno mešano blago, ampak malo ga je bilo, niti toliko ne, kakor ga je danes v bolj srednji taki trgovini v najmanjšem mestecu. Te dni pa je zapela lopata na ravno istem mestu in sicer bodo gradili tamkaj največjo trgovsko hišo na svetu. Poslonje bo stalo nad 30 milijonov dolarjev. Bo to nekaka centralna trgovska hiša, kjer se bo naročevalo in kupovalo sleherne izdelke in sleherno blago na svetu na debelo. Tu bodo stalne razstave, kjer si bodo lokalni trgovci lahko vsak čas ogledovali raznovrstno blago, ki se bo izdelovalo na svetu. Podjetje bo nosilo ime "Merchandise Mart". Je sicer dolg skok od lesene kabine do tega svetovnega trgovskega poslonja, a sto let za dosegom tako velikega napredka ni mnogo. Evropska mesta štejejo nad tisoč let, pa nimajo v trgovskem oziru enakega uspeha in napredka, kakor ga ima mlada Chicaga, ki obeta biti kmalu najvažnejše, pa tudi največje trgovsko mesto na svetu.

Anekdotična o Marku Twainu.

Nekoč je bil povabljen Mark Twain k neki obitelji, ki je zelo uživala zunanjo formo. Mark je nesel v usta žlico juhe, ki pa je bila še vroča, da se je spekel na ustnice. Mark je mirne duše ostane žuhe zopet strelal na krožnik. Člani dobro vzgojene obitelji so se začeli spogledavati. Mark pa je dejal: "Vidite, to je razlika med inteligentnim človekom in bedakom. Bedak bi vrelo juho seveda požrl."

Zaba mu je mežikala.

Pri Cepovih so otepali solato. Ko so z največjim tekom masili v usta zelenjavo, je naenkrat skočila iz sklade zaba.

Vsi so z gnusom odložili jedilno orodje. Mihec pa je mirno menil: "Jaz sem že prej videl zabo."

Vsi razburjeni: "Zakaj nam pa nisi tega takoj povedal?"

Mihec: "Saj bi, a si nisem upal, ker mi je zaba tako mežikala, naj molčim."

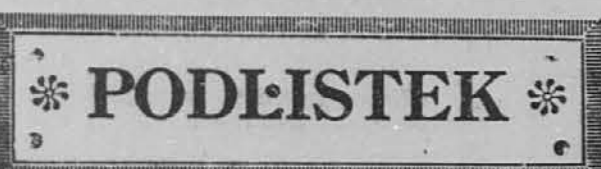
Bojazljivcev. — Med tem, ko mož in žena spita v spalnici, vplomi v sosedno sobo tat.

Žena zasliši ropotanje in pokliče moža, naj gre pogledat v sobo, kdo je notri.

Mož, bojazljivcev, se postavi pred vrata in zakliče: "Ali je kdo notri?"

Vlomilec: "Nihče."

Mož: "No, vidiš, žena, saj ni nikogar v sobi..."

PODLISTEK

ZIV POKOPAN.

Po angleškem izvirniku **Arnolda Benneta**, napisal **Paulus**.

(Dalje.)

Gospod Ivan Dvorčak si je nato dobil založniško pravico od prvega založnika in izdal vašo poslednja tri dela obenem s prejšnjimi, pa s pripombo, da so to nanovo najdena "posmrtna" dela Aleša Blaža. Ne bom zagovarjal njegovega dejanja. Priznavam, da ni postopal čisto pravilno. Prenaglil se je. Bal se je, da ga ne bi kdo drug prehitel. Pohlep po zaslužku!

Dobro! Komaj da so zagledale knjige beli dan, že se je oglašil tovarnar in veletrgovec Šime Blaž — vaš sorodnik, kajne? — in je seve tožil založnika radi goljufije.

Aleš Blaž da je umrl, je pravil, in on Šime Blaž da je njegov dedič.

V pisateljevi zapuščini, je pravil, ni bilo nobenih rokopisov, ki bi še bili natisnjeni. Založnik da je torej s svojo izdajo 'nanovo najdenih posmrtnih del Aleša Blaža' čisto prosto zlorabljal ime velikega pisatelja in zagrešil goljufijo. — Tožba bi ne bila tolikega pomena, da ni vanjo zamotana tudi moja čast in z njo čast kraljevske akademije. Saj me razumete! Kajti da se bo založnik skliceval v prvi vrsti name, o tem ni dvoma.

Zadeva je bila na mah resna. Sedi smo in se posvetovale. Eno je bilo zame nad vse dvome vzvišeno, to namreč, da so tista dela zares izpod peresa Aleša Blaža. Pa izjava slovstvenika bi še menda ne zadostovala za dokaz resnice pred sodnijo. Treba je bilo še drugih dokazov. Vprašanje, kdo je napisal tista dela, je razen tega dobivalo zame še čisto drugačno ozadje. Rekli sem vam že, da sem si naredil o vaši smrti čisto svoje mnenje. Zakaž, to bodete že še

svojčas slišali. Izdaja vaših "posmrtnih" del mi je dala povod, da sem stopil s svojim mnenjem na dan. In jaz sem bil tisti, ki je prvi zagovarjal misel, da Aleš Blaž ni umrl —

Poznam velike može in njih značaje. Saj se pol stoletja bavim z njihovimi životopi-si. To je moja priljubljena stroka. Držal sem se načela in se ga še vedno držim, da so vsi veliki može — posebneži. Kar je pri drugih ljudih nemogoče, to je pri njih samo po sebi umevno. Moji podmeni je seve dajal precej trdo oporo — neki prizor v hotelu "Pri solncu". Se spominjate, kajne? Na tisti večer, ko ste se plaho in boječe pruzmuzali v vežo hotela in prosili za sobo —! Jaz sem bil tistikrat v veži —. V svoji zmedenosti ste izdali, kdo da ste —

No pa naprej! Na podlagi te svoje podmene sem sledil sledom, ki ste jih zapustili za seboj. In hvala Bogu, sledov ste dovolj pustili, preden ste izginili sem v tale idilichen 'Mirni dol'. Kaj vse smo spravili na dan, o tem bodete že še čuli! Za sedaj naj

omenim, da nam je manjkalo le še samo enega člana v verigi naših dokazov, namreč da je pisava pisatelja H. B. — Hinkota Brglez — ista kakor pisava Aleša Blaža. In to sem danes jaz dognal, sami ste bili priča temu!

Pa ne, nisem prav dejal. Še eden in sicer najvažnejši dokaz potrebujemo! Gospod Aleksander Delmonte je vstal in položil Alešu roko na ramo. "Gospod Aleš Blaž! Mi potrebujemo vašo izjavo, da ste zares Aleš Blaž —! Zato sem prišel k vam. Prosim vas v imenu založnika gospoda Ivana Dvorčaka in v imenu kraljevske akademije, olajšajte nam dokaz resnice, izjavite pred sodnijo, da ste Aleš Blaž —!"

Do sem je Aleš molčal. Zgenil se je, ko je gospod Delmonte omenil prizor "Pri solncu", rekel pa ni nič.

Sedaj pa je vstal, počasi, odločno. Njegovo lice je zardelo, jeza mu je sršala iz oči.

"Ne! Če ste po to prišli, ste se zaman trudili! Da bi šel reševat Dvorčaka, tega

— človeka, ki me je gulil vse življenje in bogatel na moč račun —! Da bi reševal čast kraljevske akademije, ki me ni poznala, ki me ni prišla iskat, dokler sem bil še živ, in me je puščala v revščini in mi je uničila moje ideale —! Ha, ha, ha! Jaz bi naj bil plemenit, ko ste vi bili taki — sebičnežni! Le kar pojdite, gospod Aleksander Delmonte, le kar pojdite in povejte svojim ljudem, da Aleš Blaž še živi, da pa nikdar, čujte, nikdar ne bo šel reševat časti tistim ljudem, ki so ga pahnil v nesrečo in obup!"

Strastno, besno je govoril. Ves že zdavnaj zakopani srd je iznova spet siloma izbruhnjen in sledu ni bilo več na njem o nekdanjem plahem, boječem Alešu. Ponosen, samozavesten je stal pred iznenadenim članom kraljevske akademije, bojevit, maščevalen, nedostopen —

"Gospod Aleš Blaž —!"

"Nič! Je vse zaman! Račun imam z vami in poravnam ga danes! — In povrh, če bi storil, kar zahtevate, kaj imam od tega?"

(Dalje prih.)

ŽENSKI SVET

Urejuje Mrs. Fannie Jazbec.

NAZNANILO VSEM ČLANICAM.

Dobivam vprašanja kedaj bodo Zvezini znaki gotovi. Zato bodi na tem mestu pojasne no vsem članicam ki mislijo kako slavnost napraviti, da bodo znake dobile že koncem tega meseca ali pa prve dni v mesecu oktobru. Stali bodo z poštnino vred 60c. Izdelani bodo jako lepo in pomenljivo, kakor je iz obrisa razvidno. Kakovosti bodo tudi precej dobre. Da smo jih tako po ceni dobili je vzrok ker smo jih veliko naročili. Vsaka tajnica naj toraj pošlje sestri gl. tajnici naročilo za svojo podružnico. Ti znaki so velikosti kot so oni od K.S.K.J. ter bodo služili reklamni in spoznavanju zvezinih članic. Na primer: če boste potovale in imele Zvezin znak s seboj, boste povsod spoznane od sester članic, pa če ste še tako daleč od doma. Toraj vedno nosite Zvezin znak. Isti je opremljen z varnostno zaponko da ga ne boste tako lahko izgubile.

Pa še eno stvar bi priporočala našim podružnicam. Večkrat so vabljenje da se udeležijo kakih prireditiv in bi rade

članice imele kake bolj vidne znake. V ta namen bi priporočala da si naj podružnice o mislijo trakove, katere potem pripnejo čez prsa, na teh trakovih naj bodo tiskane začetnice naše organizacije to je: S. Z. Z. potem pa še št. podružnice. Za kako parado ali kjer bi članice hotele napraviti veliko reklamo svoji podružnici, da bi vsak že od daleč vedel kedo da so, bi bili taki trakovi jako na mestu. Seveda bodo Zvezini znaki služili istemu namenu, ampak ti so bolj majhni kot pa morajo biti. Zato, kakor sem že omenila si lahko podružnice omislijo zgoraj omenjene trakove. Stanejo samo kakih 10 centov komad in so natisnjeni na svilenem traku. Blede zelena barva z zlatimi črkami se jako vjema. Seveda pa je podružnicam na pristoje dano si te trakove omisliti, katere pa če hoče tako. Pričakuje pa se, da vsaka članica naroči Zvezin znak ter ga s ponosom nosi.

Pozdravljene

Marie Prislund, preds.

KAMPANJA S. Z. Z.

Kakor je že bilo parkrat poročano, se sedaj vrši velika kampanja za nove članice S. Z. Zenske Zveze, in sicer za doseglo števila 2000 članic. Glavna nagrada v tej kampanji je določena svota \$25.00, katero bo dobila ona podružnica, ki bo najprej dosegla število 200 članic. Poleg te nagrade je pa objavljenega še nekaj, ki bo vredno več kot \$25.00, kajti čez naša leta vsaka članica, namreč lastno Glasilo, mesečnik, v obliki magazina, katerega bo dobivala vsaka članica brez posebnega doplačila. Ali ni to vredno, da se sedaj vsaka članica potrdi in pridobi vsaj eno novo? Pomislite, za 25c mesečno boste dobivale časopis, ki bo sam skoraj toliko vredne (naročnina za nečlanice bo najmanj \$2.00), poleg tega boste pa deležne vseh drugih dobrot, ki jih bo Zveza delila svojim članicam. Da pa bo mogoče vse to doseči, je pa seveda potrebno, da organizacija šteje najmanj 2000 članic. Upam, da se to zgodi še to leto, da bodo že za novo leto naše članice preseljene za svojim ženskim listom. Dobila sem namreč od več strani poročilo, da bodo šle podružnice sedaj v jeseni na agitacijo. Do sedaj se je pa najbolj postavila podružnica št. 20, Joliet, Ill. Meseca avgusta so jih sprejele 12 novih, se-

čaj mi pa poročila tajnica Mrs. Anna Pluth, da so jih na zadnji seji v septembru sprejele 25, a za prihodnje sejo pa jih hočejo imeti kar 50. "Three cheers for Joliet!" Upam, da tudi druge podružnice ne bodo zaostale in da bodo prav kmalo poročale o napredku. Naš klic naj bo: Naprej za slovenski ženski list v Ameriki!

Na več vprašanj glede Mlad. oddelka SZZ, pa naj omenim, da se sprejemajo deklice, ki so skončale osemrazredno šolo in so vzgojene v katoliškem duhu, a še niso dokončale 16. leto. Take članice plačujejo 10c mesečno, kar gre v poseben sklad za nabavo potrebnega orodja za razne gospodinjske tečaje in zabavo, kar oskrbuje podružnica sama. Take članice ne plačujejo nič na glavni urad in niso kot take deležne do družega kot do proste pristopnice in aktivni oddelek, ko dopolnjuje 16. leto in to le, ako so bile članice Mladinskega oddelka najmanj šest mesecev. Za ustanovitev Mladinskega oddelka se jih mora prijaviti najmanj osem. Izvolijo si poseben odbor in sicer: predsednico, tajnico in blagajničarko; nadzorstvo pa ima podružnični odbor. — Upam, da to zadostuje za vsa vprašanja.

Sesterski pozdrav,
Julia Gottlieb, gl. tajnica.

SLOVO.

Ker odhajam v staro domovino, me veže dolžnost do dragih sester Slov. Zenske Zveze, da se od njim poslovim v Glasilo, katerega sem bila doslej urednica.

Drago sestre, verjemite mi, da se s težkim srcem poslovljam od "Ženskega kotička" — od strani v Amerikanskem Slovcu, kjer ima svoj prostor Glasilo Slovenske Zenske Zveze. Lahko rečem, da smo orale ledino takoj v začetku. Marsikateri od nas so ustanoviteljice S. Z. Z. se je zdelo da bo ves trud zaman. A božji blagoslov je rosil na naše delo — naša podlaga — za vero in slovenski narod, je trdna in bo zdržala najhujše viharje. Komaj je bil položen temelj, že so marljive čebeli-

ce — naše zavedne rojakinje širom Amerike, donšale kamen na kamen in na ta način zgradile precejšen kos stavbe, ki bo enkrat delal čast ustanoviteljicam in vsemu slovenskemu narodu v Ameriki. Drage sestre, vsa čast vam, ki ste pristopile kmalu in s tem dale lep vzgled drugim. Kajti, kdor dalje časa ko drži denar pri sebi, tem težje bo plačati. Trgovca mora tudi vse plačati. Večkrat se zgodi, da pride kateri na boben radi brezvestnih ljudi, ki se ne morejo odločiti, da bi plačali, kar so dolžni. Gospodinje imajo v družini prvo in odločilno besedo. Naj uporabijo ta privilegij, da opomnijo člane družine storiti v tem vprašanju svojo dolžnost pravočasno.

Na točno gospodinjo se lah-

Zvezi, so puhli. Rojakinje širom Amerike, zavedajte se dolžnosti kot zavedne Slovenke, da pristopite k S. Z. Z. Kjer še ni podružnice, jo ustanovite. Delajte sebi in narodu v splošnem, čast. Vsakršne organizacije so dobrodošle. Kako morate misliti, da bi ne bila tudi dobrodošla organizacija, ki združuje v tujini, daleč od domovine, žene in dekleta slovenske narodnosti v eno skupino. "United we stand, divided we fall". To velja tudi za ameriške Slovenke. Zatorej združujete se! Ustanovljajte podružnice in s ponosom se trkajte na prsa, da ste članice organizacije, katere namen je združiti pod svoje okrilje vse ameriške Slovenke — organizacije, ki je na katoliški podlagi in stremi za tem, da ne bo slovenska narodnost prehitro izginila s površja v tujini. Grob je skopan, v katerega bo legla slovenska narodnost — Slovenska Ženska Zveza je pa tukaj na braniku, ki bo življenje podaljšala. To mora storiti — to je njena sveta dolžnost, v tej dolžnosti pa jo mora podpirati ves ameriški slovenski ženski svet. Ženske in dekleta, ki gledate od daleč in niste članice Slov. Zenske Zveze, pomagajte kopati slovenski narodnosti v Ameriki — grob.

Ve pa drage sestre, zlasti soustanoviteljice, zavedajte se, da ste z ustanovitvijo S. Z. Z. storile velik korak za napredok slovenske narodnosti v Ameriki. Zavedajte se pa tudi, da ste odgovorne za njen napredok, kajti obstoj je zagotovljen — delujete še naprej tako kakor doslej — v lepi slogi in spoznavnosti. Naj se vam ne zdi nobeno delo preteško, ko gre za napredok S. Z. Z. Iz dna svoje duše — iz dna srca želim, da bi ta naša nova narodna postajanka proti potujčevanju rastle, procvitela in se razširila v vse kraje v Ameriki, kjerkoli se sliši mila slovenska govornica, kjerkoli se moli slovenski Oče naš! Iskreno Vas pozdravlja
Fannie Jazbec.

TOČNA GOSPODINJA.

Točnost je tako lepa lastnost, da bi je nobena gospodinja ne smela pogrešati. Koliko nezadovoljnosti, koliko zbadljivih besed bi si marsikatera gospodinja prihranila, ako bi bila bolj točna.

Vsaka gospodinja bi se morala navaditi vstajati zjutraj ob določeni uri. To pa zato, da je zajtrk pravočasno skuhan, da ni treba možu čakati in potem zamuditi delo. Dobi se tupatam gospodinje, ki nikoli ne pošlje otrok pravočasno v šolo. Poznala sem ženo, ki je kuhala večerjo ob 10, čeprav je bila ves dan doma. Otroci so bedeli, in naravno, drugo jutro jih ni bilo v šolo o pravem času. Če je bila kakak cerkvena slovesnost ali šolska prireditev, kdo je zopet prišel prepozno in s tem delal nered pri otrocih in zadreg učiteljicam? Otroci tiste družine, kjer je gospodinja in vladala žena, ki ji je bila točnost deveta briga.

Vem, da može najbolj razjezi, ako ne najdejo kosila ali večerje pripravljene, ko pridejo lačni in trudni domov. Če pade kaka žaljiva beseda iz njih ust, je seveda "ogonj v streho".

Gospodinja mora biti točna pri plačevanju računov. S tem, da odlašna z odplačevanjem dolgov, si prav nič ne prihrani. Dalje časa ko drži denar pri sebi, tem težje bo plačati. Trgovca mora tudi vse plačati. Večkrat se zgodi, da pride kateri na boben radi brezvestnih ljudi, ki se ne morejo odločiti, da bi plačali, kar so dolžni. Gospodinje imajo v družini prvo in odločilno besedo. Naj uporabijo ta privilegij, da opomnijo člane družine storiti v tem vprašanju svojo dolžnost pravočasno.

Na točno gospodinjo se lah-

ko vsak zanese. Ona uživa ugled in spoštovanje v družini in v sosesčini. Gospodinje, sestre, prisvojite si to lepo lastnost: Točnost!

GLASOVI IZ NAPREDNEGA COLLINWOODA.

Collinwood, O.

Cenjena urednica:— Prosim Vas, da priobčite moj dopis, ker že dolgo ni bilo od nas nobenega glasu. Gotovo si mislite, kaj neki delajo tam v Collinwoodu, da so tako tiho. Veste, vzrokov je dovolj, največji je pa ta, da smo preveč zaposleni. Kakor vam je gotovo znano, se nam zida novo šolsko poslopje, zakar pa je potreba veliko denarja. Vprašanje je torej, kako dobiti potrebne vsote. Da se to vprašanje reši, so se zbrala razna društva, med njimi tudi članice podružnice SZZ, da pomagamo s različnimi prireditvami. — Pretekli teden smo priredili velik bazar v prid novi šoli. To je bil res pravi semenj. Samo 'rajbenške suhe robe' je še manjkalo. Glavni dobitek na sejmju je bil krasen avto, katerega je dobil naš priljubljeni Mr. Fr. Drašler, ki je zaposlen pri North American Bank v collinwoodski podružnici. Vsi mu ga prav iz srca privoščimo. Saj on je že veliko dobrega storil za našo faro. Tudi na bazarju je delal vsaki večer od prvega do zadnjega. Obilo zabave z novim avtom!

Stanje pri naši podružnici je povoljno. Vedno več nas je in je vedno kaj novega. Zdej smo ustanovile mladinski oddelek in klub ročnih delavk. Čez zimo nameravamo veliko ročnih del narediti, katere bomo pri priliki razstavile, da bodo ljudje videli, kaj znamo ženske narediti. Za v soboto, 15. sept., pa bomo priredile veliko plesno veselico in slovesen sprejem vseh novih članic v Slov. Domu na Holmes Ave. Le glejte, da boste vse prišle in veliko novih seboj pripeljale. Lušno bo, kakor se nikoli poprej. Godel nam bo "Štrukelj trio". Saj vam je znano, kako oni znajo, namreč tako, da se vse kar samo vrti okrog. Potem drugi dan, v nedeljo ob 2. uri popoldan, se pa zberemo pri novi šoli na Holmes Ave., da se damo skupaj slikati, ker to slika bomo dale v spominsko knjigo, katero bo izdala naša fara Marija Vnebovzeta. Pridite vse, da bodo ljudje videli, koliko nas je. (Če bomo "lepe", bomo poslane eno sliko naši spoštovani gl. predsednici, Mrs. Marie Prislund, da nas bo videla z novimi znaki.)

Mrs. Prislund nam je svetovala znake, katere smo dale delati, da jih natakemo na prsa ob priliki slavnosti ali pogreba kakšne umrle članice. To so zelenkasti trakovi z zlatimi črkami. Če si jih hočejo tudi druge podružnice nabaviti, naj si omislijo ravno take, da bi imele vse podružnice enake.

Kako pa se imate drugod, pri drugih podružnicah? Gl. predsednica in pa Mrs. Bara Kramer nas nekaj strajajo, da nam mislijo tam nekje v Jolietu in So. Chicagu vzeti prvenstvo. Eh, ne vem če bo kaj. — Zgodaj zjutraj bodo morale vstati, če bodo hotele nas "biti". Prav, kar naberejo jih naj 200 ali magari 500, pa še dvomim, da bi bile prve. Well, pa se udarimo, me smo pripravljene na boj. Le to vam rečem, da morate priti na bojno polje z največjimi topovi, kajti naš Collinwood je tako trden kakor skala. Če pa bomo le poražene, pa tudi prav. Do-

bro bi bilo, da bi kakšnega lepega ali grdega vremena poslale druga drugi "ultimatum" — napovedale vojno. Svetovna vojna je bila prava ničla, če bi se me udarile. Rezultat bi bil najbrže koncem leta — 3000, pa ne mrtvih, temveč zdravih in živih ter čilih članic pri SZZ. Ne le 2000, katere si nekateri želijo. Torej, na korajžlo!

Pozdrav vsem članicam širom Amerike!

Mary Glavan, gl. podpr.

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 5. S. Z. Z.

Indianapolis, Ind.

Naznanjam, da bomo imele članice podružnice št. 5, mesečno sejo, 17. septembra zvečer v šoli, kot navadno. Vabljenje ste vse članice, da pride na sejo, ker imamo nekaj važnega za ukreniti. Torej je potrebno, da se skupaj posvetujemo. Vabimo pa tudi druge slovenske žene in dekleta v Indianopolisu, da se nam pridružite in pristopite k SZZ. Naj nobena ne reče, kakor se to stokrat sliši pri kakšnih drugih organizacijah: če bi te ali one ne bilo poleg, bi že pristopila. Pustimo to na stran, bomo odkritosrčno prijateljice in delujmo skupno za napredok naše SZZ!

Zadnji mesec je pristopilo 13 novih članic k naši podružnici, ki šteje zdaj 51 članic. Če bi pristopilo vsaki mesec toliko število, pa bi imle upanje, da dobimo nagrado \$25.00. Torej, rojakinje v Indianopolisu, katere še niste vpisane pri naši podružnici, pridite na sejo 17. septembra zvečer in pristopite k naši podružnici, da bo tudi naša podružnica lahko ponosna in da ne bo med zadnjimi. Torej, vabim še enkrat na sejo vse članice, pa tudi druge, ki še niste članice, da pridete in se vpisete.

Na svidenje v ponedeljek zvečer na seji.

Srečni pozdrav vsem članicam, kakor tudi vsem zavednim Slovcem širom Amerike.

Anna Koren.

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 9 S. Z. Z.

Detroit, Mich.

Vsem članicam se naznanja, da bo redna mesečna seja prihodnjjo nedeljo, 16. sept. Ker so v poletnem času bile seje slabobiskovane, je več stvari zaostalo in jih je treba rešiti, ker so v korist podružnice, zatorej naj nobene ne manjka. Udeležite se prihodnje seje gotovo vse članice.

Vabimo tudi vse žene in dekleta, ki še niso vpisane, da se nam pridružio. Pokažite se, da ste za napredok slovenskega ženstva v Ameriki.

Glavni odbor SZZ. modro vodi in pod njegovim vodstvom se razvija žensko gibanje in naša neprepotna organizacija. Na zadnji šestmesečni seji gl. odbora ste vse dobro ukrenile. Vsa čast takemu odboru, članice SZZ. vam morajo biti hvaležne.

Zatorej ves slovenski Detroit, pridi in pokaži, da si za napredok slovenskega naroda v Ameriki.

Sosesterski pozdrav
Odro.

ZAHVALA.

Detroit, Mich.

V dolžnost si štejem, da se javno zahvalim članicam, katere so mi priredile "shower party" in mi prinesle tako lepa darila. V spominu jih bom imela. Ponosna sem, da sem pri organizaciji SZZ. Zelela bi, da bi vse žene in dekleta postale članice SZZ.

Še enkrat, lepa hvala vsem, ki ste bile na party, hvaležna bom vam do smrti.

M. Misica.

URA, KI SE USTAVI OB SMRTI.

Med ljudmi kroži mnogo govoric o urah, ki so se ustavile kadar je umrl njihov lastnik. Te ure seveda niso moderne žepne ure, niti budilke, ampak starinske ure, ki so že sto in sto let v posesti ene in iste rodbine in prehajajo od roda na rod. Ta pojav so učene glave skušale že večkrat pojasniti, vendar brez uspeha.

Taka ura stoji tudi v dvorcu Hampton Courtu in je u-metniško delo prve vrste. Kronika pravi, da se je ura ustavila še vselej, kadar je umrl kdo iz dvorca. Baš prošli mesec se je to zopet zgodilo. Umrli je namreč dvorca, ki je živel v dvorcu celih 40 let. Njen soprog je bil general Mac Gregor.

Stara dama je bila zadnje čase boleha in je niso več mogli negovati doma. Prenesli so jo v Kesington, kjer je umrla 6. julija ob 7. uri zvečer. Stara ura, na katero stanovančci v dvorcu posebno pazijo, se je ustavila natančno tisto minuto. Zabeležili so čas in so se prepričali, da ura ni lagala. Nato so šli po urarja, ki jo je popravil, da sedaj zopet teče.

PRIDELEK GROZDJA.

Po zadnjih vesteh od agrikulturnih krogov v Kaliforniji je bila vest, da bo letošnji pridelek grozdi eden najbelsjih, kar jih pomnimo, pretirana. V resnici letošnji pridelek ne bo nikjer v deželi še približno tako velik, kakor se je sprva domnevalo. Ali, kar se je izgubilo v kvantiteti, to se je pridobilo s kvaliteto. Z drugimi besedami, če ne bo pridelek velik, gotovo pa je, da bo veliko boljše blago, kakor je bilo doslej, kar je pripisovati ugodnemu vremenu.

Eksperti, ki se bavijo s tem pridelkom, trdijo, da bo kvaliteta grozdi letos posebno dobra, in to vseh vrst, kar jih raste v Kaliforniji. Prva pošiljatev je to dokazala, ki je prispela na trg v vzhodnem delu dežele. Prvi kupci so se o kvaliteti pohvalno izrazili. Kupci se oglašajo v takem številu, da bo gotovo več zahtev, kakor pa blaga.

Posebno dobre kupčije se letos nadejajo prodajalci grozdi iz več razlogov, katerih glavni je, da je prišlo ljudstvo do spoznanja, da je sok iz grozdi velike vrednosti za človeško zdravje. Kdor je namenjen letos grozdi kupiti, naj se podviza, da ga ne bod drugi kupci prehiteli in sam potem ostal brez soka, ki nam daje tako okusni "jelly".

Zopet gozdni požar v Bosni.

V gozdu Črni vrh pri Dolnjem Vakufu v Bosni je nastal velik požar, ki se je radi vetra naglo razširil. Poklicani so bili kmetje in vojaštvo na pomoč. Po skrajnem naporu se je posrečilo požar lokalizirati.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

KALIFORNIJSKO GROZDJE

PRICHAJA SEDAJ V CHICAGO.

VSEH RAZLIČNIH VRST. KVALITETA DOBRA.

CENE SO SEDAJ NIŽJE, KAKOR BODO POTEM POZNEJE V SEZONI.

POLNE ZALOGE SO SEDAJ NA RAZPOLAGO NA SLEDEČIH POSTAJAH

SANTA FE TRACKS 21ST & ARCHER AVE.
CHICAGO & N. WESTERN R. R., CLINTON & KINZIE
ROCK ISLAND TRACKS TAYLOR & CLARK ST.
PRODUCE TERMINAL 27TH ST. & ASHLAND AVE.
CHICAGO

Zmerne tovarne cene so jamčene v katerikoli kraj za kupovalce izven mesta.

Še enkrat, lepa hvala vsem, ki ste bile na party, hvaležna bom vam do smrti.

M. Misica.

URA, KI SE USTAVI OB SMRTI.

Med ljudmi kroži mnogo govoric o urah, ki so se ustavile kadar je umrl njihov lastnik. Te ure seveda niso moderne žepne ure, niti budilke, ampak starinske ure, ki so že sto in sto let v posesti ene in iste rodbine in prehajajo od roda na rod. Ta pojav so učene glave skušale že večkrat pojasniti, vendar brez uspeha.

Taka ura stoji tudi v dvorcu Hampton Courtu in je u-metniško delo prve vrste. Kronika pravi, da se je ura ustavila še vselej, kadar je umrl kdo iz dvorca. Baš prošli mesec se je to zopet zgodilo. Umrli je namreč dvorca, ki je živel v dvorcu celih 40 let. Njen soprog je bil general Mac Gregor.

Stara dama je bila zadnje čase boleha in je niso več mogli negovati doma. Prenesli so jo v Kesington, kjer je umrla 6. julija ob 7. uri zvečer. Stara ura, na katero stanovančci v dvorcu posebno pazijo, se je ustavila natančno tisto minuto. Zabeležili so čas in so se prepričali, da ura ni lagala. Nato so šli po urarja, ki jo je popravil, da sedaj zopet teče.

PRIDELEK GROZDJA.

Po zadnjih vesteh od agrikulturnih krogov v Kaliforniji je bila vest, da bo letošnji pridelek grozdi eden najbelsjih, kar jih pomnimo, pretirana. V resnici letošnji pridelek ne bo nikjer v deželi še približno tako velik, kakor se je sprva domnevalo. Ali, kar se je izgubilo v kvantiteti, to se je pridobilo s kvaliteto. Z drugimi besedami, če ne bo pridelek velik, gotovo pa je, da bo veliko boljše blago, kakor je bilo doslej, kar je pripisovati ugodnemu vremenu.

Eksperti, ki se bavijo s tem pridelkom, trdijo, da bo kvaliteta grozdi letos posebno dobra, in to vseh vrst, kar jih raste v Kaliforniji. Prva pošiljatev je to dokazala, ki je prispela na trg v vzhodnem delu dežele. Prvi kupci so se o kvaliteti pohvalno izrazili. Kupci se oglašajo v takem številu, da bo gotovo več zahtev, kakor pa blaga.

Posebno dobre kupčije se letos nadejajo prodajalci grozdi iz več razlogov, katerih glavni je, da je prišlo ljudstvo do spoznanja, da je sok iz grozdi velike vrednosti za človeško zdravje. Kdor je namenjen letos grozdi kupiti, naj se podviza, da ga ne bod drugi kupci prehiteli in sam potem ostal brez soka, ki nam daje tako okusni "jelly".

Zopet gozdni požar v Bosni.

V gozdu Črni vrh pri Dolnjem Vakufu v Bosni je nastal velik požar, ki se je radi vetra naglo razširil. Poklicani so bili kmetje in vojaštvo na pomoč. Po skrajnem naporu se je posrečilo požar lokalizirati.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

KALIFORNIJSKO GROZDJE

PRICHAJA SEDAJ V CHICAGO.

VSEH RAZLIČNIH VRST. KVALITETA DOBRA.

CENE SO SEDAJ NIŽJE, KAKOR BODO POTEM POZNEJE V SEZONI.

POLNE ZALOGE SO SEDAJ NA RAZPOLAGO NA SLEDEČIH POSTAJAH

SANTA FE TRACKS 21ST & ARCHER AVE.
CHICAGO & N. WESTERN R. R., CLINTON & KINZIE
ROCK ISLAND TRACKS TAYLOR & CLARK ST.
PRODUCE TERMINAL 27TH ST. & ASHLAND AVE.
CHICAGO

Zmerne tovarne cene so jamčene v katerikoli kraj za kupovalce izven mesta.

POZOR NAROČNIKI-CE!

Vsem onim, ki naročajo list "Amerikanski Slovenec" svojim domačim, ozir. prijateljem in znancem v stari kraj, naznanjamo, da je večim potekla naročnina. S pošiljanjem lista v stari kraj so veliki stroški. Treba je list drago frankirati, to je dajati nanje znamke, in to mnogo stane. Radi tega prosimo, da naj vsi taki kolikor mogoče točno naročnino poravnajo. Ako jim ni mogoče ravno tedaj, ko naročnina poteče, naj to sporoče upravništvu, da se jih za tako naročnino počaka in da se list v stari kraj ne ustavi. Upravništvo rado počaka za naročnino, samo če je o tem obveščeno. Ako ni, se seveda list ustavi, ker s pošiljanjem lista v stari kraj so, kakor smo že omenili, veliki stroški.

Naročniki(ce) po Ameriki imajo zaznamovano poleg svojega imena na naslovu, do keda je njihova naročnina plačana. Prva številka znači mesec, druga leto. Po tem lahko vsak naročnik razvidi, kedaj mu naročnina poteče. Ako v takih slučajih naročniki točno pošljejo sami svojo naročnino na upravo lista, s tem listu in podjetju mnogo koristijo. Komur pa naročnine ni mogoče poravnati ravno v času, ko mu poteče naročnina, naj blagovoli o tem obvestiti upravništvo lista in rade volje se ga bo počakalo za naročnino do časa, ko bo v stanu isto poravnati.

Upamo, da bodo dobri in blagi naročniki našega lista to vpoštevali in v tem oziru sodelovali. Za vsako naklonjenost v tem oziru se vsem že vnaprej zahvaljujemo.

Uprava "Amer. Slovenca".

4 1/2% obresti
plačuje na denarne vloge
PRUDENTIAL BANK
(Zakrajšek & Česarak)
455 W. 42nd Street,
New York, N. Y.

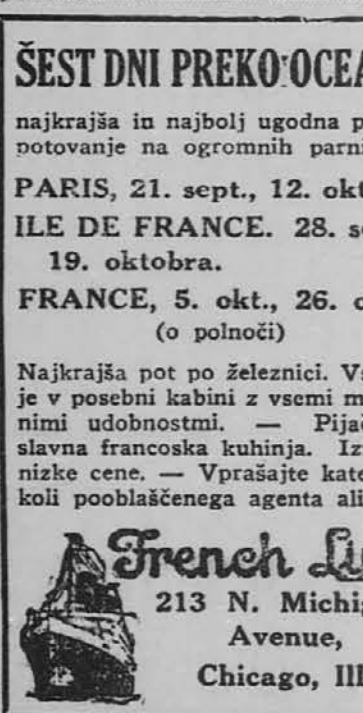
To je sedaj državna (State) banka ter ima \$175,000 glavnice in rezerve. O njeni zanesljivosti toraj ne more biti dvoma. — Poslužujte se je!

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

PARIS, 21. sept., 12. okt.
ILE DE FRANCE. 28. sept., 19. oktobra.
FRANCE, 5. okt., 26. okt. (o polnoči)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

French Line
213 N. Michigan Avenue,
Chicago, Ill.

KALIFORNIJSKO GROZDJE

PRICHAJA SEDAJ V CHICAGO.

VSEH RAZLIČNIH VRST. KVALITETA DOBRA.

CENE SO SEDAJ NIŽJE, KAKOR BODO POTEM POZNEJE V SEZONI.

POLNE ZALOGE SO SEDAJ NA RAZPOLAGO NA SLEDEČIH POSTAJAH

SANTA FE TRACKS 21ST & ARCHER AVE.
CHICAGO & N. WESTERN R. R., CLINTON & KINZIE
ROCK ISLAND TRACKS TAYLOR & CLARK ST.
PRODUCE TERMINAL 27TH ST. & ASHLAND AVE.
CHICAGO

Zmerne tovarne cene so jamčene v katerikoli kraj za kupovalce izven mesta.

Dobro meso - Dobra postrežba

se dobi le v dobri mesnici. Pri nas dobite vedno najboljši svež, kakor tudi prekajano meso. Izdelujem prave kranjske domače klobase, narejene po domačem receptu. — Se priporočam v naklonjenost!

MATH KREMESEC
SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd St. Phone: Canal 6319. Chicago, Ill.

Žena z zaprtimi očmi

Pierre l'Ermite. - Poslovenil dr. Lovro Sušnik.

Melanija jo je bila videla, kako je odhajala tako lepa v svoji preprostosti s klobukom, ki si ga je priredila za ta izhod v nedeljo, največjo sladkost celega tedna.

"Ali ne greste z menoj?" jo je bila vprašala Marija, ko je šla mimo nje.

O, le navaden izraz krščanske ljubeznivosti je bil to, zakaj Marija ve prav dobro, da kuharica ne zaide nikoli v cerkev. Takoj je imela pripravljen odgovor, ki Marije ni iznenadil.

"Imam mnogo dela. . . Kdor dela, moli. . . Vrhu tega se jaz nimam z nikomer srečati v cerkvi! . . ."

Marija ni odgovorila. Izvestnim ljudem ni vredno odgovarjati! . . . To je navaden drobiž iz njenega novca.

Melanija gleda za njo; in v glavo ji šine ogabna misel; Marija bo gotovo eno urico odsotna. . . To je torej zaželeni trenutek, da gre brez vsake nevarnosti malo pogledat v njeno sobo. . . Kdo ve? . . . Je vedno zanimivo brskati po skrivnostih osvojenega bitja. . . zasledovati prav do dna kake miznice izraz misli, ki je nikoli dovolj ne poznaš.

Rečeno, storjeno.

Melanija se poda pod streho. Marijina vrata so zaprta. Pa Melanija ima naravno dvojni vseh ključev. Odpne, zapre vrata. . . in motri nekaj hipov izbece, ki je ni videla več od dneva, ko je Marija prišla.

Tako, tu torej leži njena najstrahovitejša sovražnica. . . tista, katere kožo hoče na vsak način imeti.

Tu bržčas ne bo dosti zanimivega.

Na mizi je odprta knjiga, knjiga nekakega Rudyarda Kiplinga. . . najbrž Angleža. . . Nekoč mesto je debelo podčrtano z modrim svinčnikom:

. . . If you can dream — and not make
dreams your master;
If you can meet with Triumph and Disaster
And treat those two impostors just the
same;
If you can bear to hear the truth you've
spoken
Twisted by knaves to make a trap for
fools,
Or watch the things you gave your life to,
broken,
And stop and build'em up with worn out
tools.*)

Kuharica upira oči v te vrstice, a se trudi zaman, da bi vsaj nekaj razumela. . .

Precej obsežen kovčeg obrne kmalu in veliko bolj njeno pozornost nase. A je zaprt z dvema posebnima ključavnicama. Melanija poskusi nekaj ključev. Nobeden ne prime in kuharica godrnja:

"Mala ježičnica! . . . poskrbela je za varnost!"

Melanija pregleda vse, kar more doseči. . .

*) Če lahko sanjaš — in te sen ne užuga;
Če lahko doleti te zmaga in nesreča
In sta prevarti te ti prav enaki;
Če lahko slišiš lastno ti resnico
Zavito od sleparjev v past za norce,
In če stvari uzreš predrage strte,
Jih sklonjen spet gradiš z orodjem to-
pim;
Če ukažeš srcu, mišicam in živcem —
Pa ubogajo, ko zde se davno zmleti,
In vztrajajo, ko ne ostane nič ti —
Le Volja še, ki pravi jim: "Vzdržite!"

Je zemlja tvoja z vsem, kar zmore,
In — kar še več je — mož boš, sin moj!

odpre edino miznico. . . edino zidno omaro. . . Prebrska žepe, presteje tistih nekaj novcev v majceni denarnici in jih dene spet nazaj. . . Pod žimnato blazino odkrije zelo lep rožni venec in "Hojo za Kristusom" s smrtno sliko letalskega poročnika. . . Bernard de Cressey! . . . bržčas nekdanji ljubček. . . Lej, lej! . . . Ljuba punčka se ne loteva prvič hišnih sinov. . .

Že je Melanija na tem, da odide nekoliko razočarana, ker ni dobila za pod zob drugega kot to drobtino, kar opazijo njene iščooče oči pod mizo košarico za papir.

Komaj je vzela Melanija to košarico v roko, že vzkliske veselo, divje. . . kot lovec, ki se že hoče vrniti prazen domov, pa naenkrat zaloti najbolj nepričakovano divjačino.

Tu v tej košarici je na koščke raztrgan papir s hišno označko in Melanija hitro spozna na odlomku pisavo Ludovika Hughu. O, tu mora biti pač skrajno pomembno! . . .

Boječ se iznenadenja, hiti tedaj Melanija, da pobere iz košarice z vso tankovestnostjo kosce pisma: to gre lahko, kajti papir je modrikast in se loči od vseh ostalih.

Ko ima vse kosce v svojem predpasniku, izprazni jerbašček na mizo, da bi se uverila, da ne pušča ničesar, kar bi ji moglo pomagati, da vzpostavi to dokazilno listino. Odslej naprej je vsa srečna v svojem peklenskem upanju; pogleda, ali je vsaka stvar pravilno na svojem mestu, zapre vrata in odbrzi nazaj v kuhinjo.

Deset minut nato stopa Marija Durand, potem ko je bila pobožno pri maši, v svojo sobo. Pred zrcalom, pribitim na steni, se razplete in dene na plave lase belo čepico. . .

Za sekundo vzbudi njeno pozornost nekaj neznanega, ki plava v zraku. A to prerahlo opozorilo ne seže dalje; in ker jo je maša res utešila, gre skoraj smehljuje se v kuhinjo, kjer pripravlja Melanija, ker se je — in ne brez vzroka — zakasnila, v naglici rdeče redkvice za kosilo. . .

Dvanajsto poglavje.

Iste nedelje. . . ob enajstih zvečer, v hiši Hughovih vse spi.

Vse. . . razen Melanije.
Topot ni zaupala tajnosti Celestinu.
Maščevanje je naslada bogov. . . Melanija hoče slastno uživati njen peklenski napoj čisto sama.

Napolnila je do vrha petrolejko, zakaj delo utegne biti dolgotrajno. Toda kakšna slast, nadaljevati po vrsti ta odkritja drugo za drugim!

Živahno se namesti.
Najprej pričvrsti z iglami na smrekovo mizo stavke, ki se zde, da spadajo skupaj. A kaj kmalu postane obnavljanje težavnejše, ker je pisano na pravi in na obrnjeni strani in ker je ta prebrisana Marija raztrgala pismo na včasih zelo majhne koščke.

Melanija bo prebdela pri tem, če treba, celo noč! Stvar tako godi njeni mržnji. . . tako pomirjuje rezkost njenih rumenih zob. in je tako zanimiva! . . .

Proti eni zjutraj je Melanija skoraj vzpostavila prvo in četrto stran. Kar oči jo skele tega! Kljub temu se ji ti dve uri nikakor nista zdeli dolgi, s tako strastjo je delala. In kakšen je že uspeh!

Že samo s tema dvema stranmi ima možnost, da vrže Marijo stokrat skozi vrata, če ostane gospe Hughovi še malo srca.

Njena vzpodbujena radovednost jo napravi iznajdljivo, kar se tiče druge in tretje strani.

Najprej prepíše s svinčnikom prvo in četrto stran. Potem razredči malo zelo lahkega lepila in prilepi koščke, da bi mogla na en mah obrniti obe strani v celoti.

Naročite knjige iz seznama Naših knjig.

I. POVESTI IN ROMANI

Agitator. Roman. Janko Kerstnik	.80
Barvaste črepinje. Zbirka več kratkih povesti	.35
Bele noči. — Mali junak. Romana. Dostojevski	.50
Bell rojaki. Zbirka povesti. Eng. ruskih poljan, v dveh delih. Vsak del po	.50
Colomba. Povest po znanem franc. pisatelju Prosper Me-Gangli	.65
Carski sel. Jules Verne. Povest z rimce	.65
Četrtek. Napeta povest iz london-skega življenja	.75
Črna smrt. Fr. Ks. Meško. Pretresljiva povest	.75
Čujte nas. R. Vrabl. Kratke, zelo podučne zgodbe	.25
Detela, zbrani spisi. 1. zv. Hudil časi, zgod. povest. Blage duše, veseloigr	.70
Detela, Takšni so. Zgodovinska povest. — Begunja. Drama v treh dejanjih	.40
Duh v Kenterville. Angl. pravljica	.35
Dušica. Roman. Prvi del	.75
Dve sili. Fr. Ks. Meško. Dve povesti s podeželskega življenja	.50
Fabijola, ali cerkev v katakombah. Povest iz rimskih časov	.45
Furij. Burna novela iz mladeničevega življenja	.75
Glad. Knut Hamsun. Roman	.125
Gladiatorji. Zgod. roman iz 1.70 po Krist. 2 zvezka skupaj	1.50
Golobovi. Novela s podeželskega življenja	1.25
Gospodarica sveta. Avanturisti-čen roman	.60
Gozdarjev sin. P. S. Finžgar. Povest slov. mladeničev	.30
Homerjeva Ilijada. Fr. Omerza. Starogrška pravljica	.45
Igralec. F. M. Dostojevski. Ro-man iz spominov mladeničev	.75
Ivan Cankar, Zbrani spisi. 2. zv. Izdajavec. F. V. Sleznik	2.50
Izdajavec. F. V. Sleznik	.45
Iz modernega sveta. F. S. Finžgar. Napet roman iz delav. življenja	1.50
Kratke povesti	.60
Izlet g. Broučka v XV. stoletje. Svatopluk Čeh	.50
Iz življenja za življenje. Kfatek, počne povesti	.20
Jagodje. J. Stritar. Knjiga za od-rasto mladino	.50
Jaromil. Češka narodna pravljica	.30
Jernač Zmagovatelj. H. Sienkiewicz. Poljska povest. Med plav-ov. Povest tirolskega gorskega župnika	.35
Juan Miseria. P. L. Coloma. Span-ska povest	.50
Junakinja iz Stajra. Povest iz bo-ja med katol. in prot. vero	1.50
Jutranja zvezda. H. Rider Hag-gard. Roman	1.00
Jurčičevi zbrani spisi. Vsak zvez-ek po	1.00
1. zvezek: Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.	
2. zvezek: Jurij Kobila. — Ti-hotapac. — Urban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Goida.	
3. zvezek: Deseti brat. — Nemški valpet.	
4. zvezek: Čet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.	
5. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetijskega cesarja. — Med dva stoloma.	
6. zvezek: Doktor Zober. — Tugomer.	
7. zvezek: Lepa Vida. — Li-pe. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — V Vojni krajini. — Pravda med bratoma.	
8. zvezek: Ivan Erazem Ta-tenbach. — Bojim se te. — Čri-tica iz življenja političnega agi-tatorja. — Telcija pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Zenitev iz nevoščiljivosti. — Andreja Pajka Spomi-ni starega Slovence.	
9. zvezek: Rokovnjaci. — Ka-ko je kotrljeval Peter pokoro in učitelj. — Veronika Deseniška.	
10. zvezek: Slovenski svetec Ponarejeni bankovci. — delal, ko je krompir kradel. — Kapetanova hči. A. S. Puškin.	
Ruska povest	1.00
Kazan, volčji pes. J. O. Curwood.	1.00
Kanadski roman	1.00
Kmečki punt. Avg. Senoa. Povest iz časov tlačenja kmetov	.95
Knezova knjižnica. 1. zvez. Ant. Knezova ustanova. — Gospod Lisec. — Zenitev Ferdulfa, vojvode	1.00
Kralj gora. Edm. About. Fran-coska povest	1.00
Kresal dubov. P. A. Sheehan. Roman iz irskega življenja	1.00
Krištof Dimič. J. London. Povest iz burnega življenja iskalecv zlata v Alaski	1.50
Krištofa Šmida spisi. Vsak zvezek	.65
1. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček.	
7. zvezek: Jagnje. — Starček z gore.	
8. zvezek: Pirhi. — Ivan, tur-	

iki suženj. — Kričanska obitelj (družina). 13. zvezek: Sveti večer.	
15. zvezek: Pavlina.	
16. zvezek: Roparski grad. — Ptičje gnezdo. — Poškodovana slika. — Tiskovna pomota. — Spomincica. — Diamantni prstan.	
17. zvezek: Brata. — Različni sestri.	
Krištof Kolumb ali odkritje Ame-rike. Zanimiv zgod. roman	.60
Krivec. Jos. Kostanjevec. Roman iz podeželskega življenja	.50
Križev pot. Roman češkega du-hovnika	1.20
Lisjakova hči. Jos. Stare. Povest iz ljubljanskega življenja	.50
Ljubljanske slike. Jak. Alešovec. Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom	.75
Ljudska knjižnica, I. in 2. zvezek. Znamenje štirih. A. C. Doyle. Zanimiva detektivska povest. — Darovana. A. Dostal. Zgodov. povest iz dobe slov. apost.	1.25
Mali klatež. Mark Twain. Povest iz resničnega življenja	.60
Mali lord. Povest iz angleškega sveta z zelo napeto vsebino	.90
Mali svet naših očetov. A. Fo-gazzaro. Roman iz Gornje Ita-lije iz časov avstrijske vlade	1.25
Malo življenje. Dr. Fr. Detela. Velezanim. pov. iz kmet. življ.	.75
Mati božja dobrega sveta. Povest iz časov turških bojev	.45
Mimo ciljev. Milan Pugalj. Več kratkih povesti	.50
Misterija. G. Le Rouge. Buren avanturistični roman	1.25
Mladi gozdar. Izviren roman	.45
Mladi samotar. Krištof Šmid. Do-življenja mladega dečka	.35
Moje življenje. Ivan Cankar. Sli-ke iz pisateljevega življenja	.70
Na krvavih poljanah. Iv. Matičič. Popis trpljenja in strahot slo-venskih vojakov med svetovno vojno.	1.50
Na negotovih potih. Poučna pov. Na različnih potih. Povest za dečke od 11. do 14. leta	.30
Narod, ki izumira. Zanimivosti iz življenja in običajev Eskimov	.25
Narodna biblioteka. 4. snopič. V gorskem zakotju. A. Koder. Za-nimiva povest iz gorskega ok-raja	.30
11. snopič. Za kruhom. H. Sienkiewicz. Pretresljiva povest a-meriških iseljenčev	.30
Narodna biblioteka.	
7. snopič: Krvna osveta. Po-vest čerškega častnika	.30
8. in 9. snopič: Nesrečnica.	
Ivan Turgenjev. Povest iz ru-skega življenja	.45
12. snopič: Črtice iz življenja na kmetih. Andrejčkov Jože. Kratke, vesele povesti	.30
20. snopič: Amerika, ali po-svod dobro, doma najbolje.	.30
Poučna povest	.30
21. snopič: Boj s narodo. — Treskova Uršika	.30
25. in 26. snopič: Beatni dnevn-ik. Lujiza Pesjakova. S srce segajoč roman	.45
35. snopič: Kratke povestice iz pristinega slovenskega živ-ljenja. Andrejčkov Jože	.30
36., 37. in 38. snopič: Žalost in veselje. Andrejčkov Jože. Velezanimiva povest	.75
39. snopič: Solnce in senca. Jos. Bedence. Gorenjska povest	.30
40. snopič: Svitoslav. Burna povest Slovence	.30
57. snopič: Nekoliko iz ruske zgodovine	.30
58. snopič: Zaroka o polnoči. Basnigoj. Povest slovenskega visokošolca	.30
59. snopič: Več kratkih, zani-mivih povesti. Andrejčkov Jože	.30
60. snopič: Emanek, lovcév sin. Doživljaji mladega dečka. — Berač. Povest iz vaščanskega življenja	.30

PISANO POLJE

. J. M. Trunk

Dodatne opazke.

Pri duševno obteženih se opazujejo včasih tako zvana "lucida intervalla — trenotki zdravega umevanja." Da se razume. To je samole prilika. Nočem s tem trditi, da bi bil g. Molek duševno obtežen.

Malo se mu je zaslutilo, ko je zapisal: "Recimo argumentu na ljubo, da ima g. Trunk prav, da toraj cerkev ni imela z vsem tem nobenega opravka — da so za vse to odgovorni edinole posamezni cerkveni mogotci. Zakaj pa je cerkev to odobraval? Tudi v tem skrajnem slučaju je moralna odgovornost na cerkvi."

Jaz bi g. Moleka pustil lepo pri miru, ko bi on ne pisal o stvareh, katere smatram jaz za zgrešene in napačne. "in perniciem catholice veritatis", če tako hoče. Da piše, mu je svobodno, mu nočem in ne morem brani. Ako bi pa pisal približno vsaj tako, kakor je zapisal navedeni odlomek, bi se dalo govoriti, saj ne gre za kak ravn in kav, vsaj ne na moji strani. Moralna odgovornost cerkve. Zakaj ni tega prepričala? O tem se lahko razpravlja, ako se razpravlja brez strasti, pred-sodkov in srda.

"Zakaj so sezignali Giordana Bruna v Rimu l. 1600? Mar ne radi krivoverstva, ker je učil Kopernikov nauk in da so zvezde stalnice solnca."

Vzemimo ta stavek. Besedo krivoverstvo moram odkloniti. Vera s Kopernikovim naukom nima opravka. Ako je stavek, kakor ga je zapisal g. Molek, pravičen, odgovorja zgodovinski resnici, da je bil G. Bruno radi "krivoverstva" sezgan, in edinole, ker je učil Kopernikov nauk, recimo g. Moleku na ljubo, da je to res, potem se more govoriti o moralni odgovornosti cerkve. Da smo na jasnem, pa poudarim, da moralna odgovornost s kako versko resnico v najožjem pomenu besede nima nobene zveze. Cerkev se nikakor ni morda motila, pač pa je nepravilno postopala, ako je zažgala Bruna radi Ko-pernikovega nauka.

Nepravilen je stavek: "Ker je cerkev smatrala, da ima vsa resnico v svojem zakupu, naravno ni trpela nobene nanove odkrite resnice, ki se ni vjemala z njenimi resnicami (jaz podčrtal)", ako se vzame in smatra izraz resnicami kot ver-

skimi resnicami. Nekako pravi-len pa je ta stavek v slučaju, da se razume pod resnicami znanstvene resnice, kakršno je naziranje o svetovnem sistemu. Nadaljni Molekov stavek "dan-danes je vseeno, kaj mislijo cerkveni krogi in kaj misli cer-kev v splošnem na primer o evoluciji" ter precej pravilno osvetljuje moje naziranje.

Dandanes je drugače, pripo-znam z vso dušo, in pripoznam dalje: Hvala Bogu, da smo pre-korajčili tisto dobo za nami.

Stvar o "cerkveni oblasti" v tedanjih časih je nekako pravi-lna, če se prav razume, dru-go, kar piše g. Molek o "vlad-ni formi", monarhiji, demokra-ciji, moralni, politični, ekonom-ski moči. . . . so zopet — ocvirki.

G. Molek bo morda iznova vzkliznil: "Če je tako, je to velika concesija."

Mlad požigalec.

Tekom preiskave o nedavnem požaru pri posestniku Gjuri Mihaliču v Virovitici, ki je upepelil pet gospodarskih poslopij, se je dognalo, da je požar povzročil petletni deček Stevo Bošković, sin Mihaličevega zeta. Deček je prišel na skedenj, se vlegel v slamo in prižgal cigareto, ki jo je ukradel svojemu očetu. Ko je prižgal cigareto, se je vnela tudi slama. Deček je komaj zbežal s skednja, ki je bil mahoma ves v plamenu.

— Madrid, Španija. —

Mi-nistrski svet v Madridu je sklenil, da tudi Španija podpise Kelloggov protivojni pakt. Sprva se je domnevalo, da Španci to ne bodo storili.

SIRITE AMER. SLOVENCE!

Odhod parnikov

Tu navajamo parnike in njih odhod iz New Yorka ter njih evropsko pristanisce:

1. sept. — Paris — Havre
1. sept. — Hamburg — Hamburg
3. sept. — Ile de France — Havre

8. sept. — Columbus — Bremen
12. " — Aquitania — Cherbourg
15. " — Majestic — Cherbourg
19. " — Berengaria — Cherbourg
22. " — Paris — Havre
22. " — Deutschland — Hamburg
22. " — Saturnia — Trst
29. " — Ile de France — Havre
2. okt. — Pres. Wilson — Trst
6. " — Columbus — Bremen
6. " — Majestic — Cherbourg
6. " — Hamburg — Hamburg
10. " — Berengaria — Cherbourg
13. " — Paris — Havre

**KVALITETA — TOČNOST
POŠTENJE**

A. F. WARHANK

zanesljivi lekarnar — zalo-ga fotografirnih potrebščin.
2158 West 22nd Street
vogal Leavitt cest
CHICAGO, ILL.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za na-ročila za premog — drva in preva-žanje pohištva ob času selitve.

Polkičev
Telefon: Roosevelt 8221.
LOUIS STRITAR
2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

PRUDENTIAL BANK
(ZAKRAJŠEK & ČESARK)
455 West 42nd Street
New York City.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

**PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK
V CHICAGO**

1814 South Throop Street Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogrebov. — Mrtvašnica na razpolago. — Avtomobili za vse slučaje, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

Priporočamo

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

OTTO KASPAR, predsednik

da redno hranite pri nas, mi pa bomo imeli na skrbi,
da bodo vaše vloge obrestonosne ter varne in da vam
bodo pomagale za vas.

Naročilu je pridejati potrebno svoto v poštnem Money Ordru,
bančnem draftu ali znakmah. Vsa pisma naslovita na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1640 WEST 22nd STREET,
CHICAGO, ILL.